

שירות-ביטחון-כללי?

בפעם הראשונה שבה נשמע בומבי השם המפורש "שירות הביטחון", עבר רחש ורעש בין עשרות הנוכחים באולם בית-המישפט המחוזי.

עד למישפט, שבו התבררה תביעתו של עמוס בן גוריון נגד ראשי "שורת המנדבים", לא העז איש במדינת ישראל, להוציא את מערכת "העולם הזה" להדפיס, לומר, לחזקיר או לאזכר את השם "שירות הביטחון" בקול רם.

מנותם של שירות-הביטחון, המקבלים את משכורתם מתוך המיסים שאנו משלמים. ראינו בפועלתם תמורה יעילה למעמס הכספי המוטל עלינו.

יעילות שכזו היא נחלתם של השירותים המטפלים במחנה-השלום בישראל. כשחמשת אלפים חברי גוש-אמונים התרכזו ליציאה להתנחלות בלתי-חוקית, לא ידעו שירות-הביטחון על הכנותיהם, ולא הזעיקו את המיטרה וכוחות-הביטחון האחרים לחסום את דרכם... ועל כך כבר נאמר: "פתי מי שמאמין."

במשך כל השנים שחלפו מאז הקמת המדינה מלמ-דים אותנו, כי שירות-הביטחון שלנו הם בין הטובים ביותר בעולם. מסיפרו של מי שהיה הממונה על השי-רותים האלה, למדנו כי השירותים הללו, יש להם תפקיד אחד ויחיד: להגן על שלומה, ביטחונה והדמוקרטיה של מדינת-ישראל.

שירת עיתוננים, ניסיונות לרצח העורכים וחברי-המערכת של עיתונים — מעשים שכאלה הם בוודאי בחינת התנכלות לדמוקרטיה ולמישטר הדמוקרטי של המדינה, וחזקה על השירותים המצויינים האלה שלא יקשה עליהם לגלות את האשמים.

והנה, במשך כל השנים שחלפו, ניסו אלמונים לפוצץ את מערכת "העולם הזה", לשרוף אותה (הצלחו), לפ-גוע בעורכים (בהצלחה לא-מעטה) — הפלא ופלא: השירותים המיומנים והמעולים של מדינת-ישראל, מ-מישטרת ישראל ועד לשירות-הביטחון, מעולם לא הצליחו לגלות את הפושעים, המתנכלים לשלומה ול-דמוקרטיה של מדינת-ישראל ותושביה.

פעמים אחדות נרמז לנו כי עורכי "העולם הזה" מתנפלים על עצמם, במסורת הגוולית של אשת הסמל שהרביצה לעצמה. קשה להאמין כי חוקרים ובלשים מיומנים, נוסח עמוס מנור ואיסר הראל, מגלי רישות הריגול והחבלה, עוצרו ומביאי למישפט של אדולף אייכמן, מרשיעו של ישראל בר — לא הצליחו לגלות את זדוניותם של עורכי "העולם הזה" ולהביאם למישפט קבל עם ועדה.

משך יותר משמונה שנים הייתי חבר בוועדה המדינית ובוועדה המרכזת של תנועת "העולם הזה" — כוח חדש. לעיתים קרובות היו ישיבות הוועדות האלה מסתיימות ביום השישי אחרי השעה שבע בערב, בהחלטה על הפ-גנה אנטי-ממשלתית, זו או אחרת, שהיתה צריכה להת-קיים בשבת בבוקר. מקום הריכוז היה נקבע תמיד למיגרש-החנייה שלי, "היכל התרבות" או בכיכר אחרת בעיר. מעולם לא הודענו למיטרה או לשירות-הביטחון על מקום הריכוז, ומעולם לא הופתענו למצוא במקום זה, לא יותר משתי-עשרה שעות אחרי קבלת ההחלטה האיוגנית, את נציגי מישטרת-ישראל ושירות-הביטחון כשהם ממתינים לנו, רושמים את מיספרי המכוניות שלנו ומזווחים במכשירי-הקשר בעת שיצאנו לדרך, להפגנה, לכינוס או להתייעצות בעיר אחרת.

קצין-המיטרה שהיה מקבל פנינו במיגרש שלי, "היכל התרבות", כשלידו בחרו או שניים במשקפ-שמש עם מכשירי-קשר, היו בעינינו ההוכחה ליעילותם ומיני-

בכל פעם שנשאלה השאלה האם שירות כזה קיים, כשחברי-כנסת, שרים או מנהיגי-ציבור מהאופוזיציה עוררו את שאלת חוקיותו, תקציבו, תפיקו עליו והבי-קורת למעשיו — הכחישה הממשלה מכל-ככל, את עצם קיומו של המוסד, שכונה, "מנגנון החושך" בשבועון המ-סויים, או "שירות הביטחון הכללי" בשמו האמיתי.

עורך-הדין שמואל המיר היה זה ששאל את עמוס בן-גוריון, בעת הקירתו הנגדית בבית-המישפט המחוזי בתל-אביב, האם נכון הדבר כי הוא, עמוס בן-גוריון, נגש מדי-בוקר, לפני ישיבת בית-המישפט, עם עמוס מנור, ראש הש"ב, עם מאיר נוביך, ראש המחלקת-לתפקידים-מיוחדים והמתאם את קשרי המיטרה עם הש"ב, ועם פרקליטיו, עו"ד מיכאל כספי ואחרים.

כך נודע לציבור קוראי העתונים כי שירות-ביטחון אכן קיים, וכי ראשו עוסקים מדי-בוקר בהכנת ישיבת היום של תביעה אזרחית פרטית, שהגיש קצין-מיטרה בכיר (עמוס בן-גוריון) נגד ארבעה אזרחים של מדינת-ישראל (ראשי "שורת המנדבים").

עברו שבע-עשרה שנים. ראש הש"ב דאז, עמוס מנור, התפרסם כאספן מטבעות וכסף, כיו"ר מועצת המנהלים של "אתא", כנציגו של טיבור רוזנבוים הזכור לטוב, כמנהל ב"חברה לישראל" ועוד תפקידים אחרים בשירות העם, הציבור ועצמו. משך כל השנים האלה, לא פורס שמו של ראש שירות-הביטחון הכללי בעודו מכהן בתפ-קידו, ועד היום אין פיקוח ציבורי על השירות, שתקציבו ופעולותיו טמונים אי-שם בתקציב מישרד ראש-הממ-שלה. מעולם לא נתקיים בכנסת, או בכל מוסד ציבורי אחר, דיון פומבי בשירותיו, במטרותיו ובתפקידיו של שירות-הביטחון הזה.

במשך השנים שחלפו, נודעו לנו פרטים מעטים אה-רים על השירות, רובם מתוך ספרו של איסר ("הקטן") הראל (הלפיו), מי שהיה הממונה על שירות-הביטחון עד 1963. בין השאר, מספר הראל בסיפרו כי שירות-הביטחון הוציא-לאור שבועון ("רמון"), שתפקידו העיק-רי היה לסכל את קיומו הכלכלי העצמאי של השבועון העצמאי והפרטי "העולם הזה".

מתוך תיק אחר של בית-המישפט המחוזי בתל-אביב אנו יודעים, כי רוצחיו של ד"ר ישראל קסטנר המנוח, שירותו בשירות-הביטחון כמעט עד ליום-הרצח עצמו. אנו יודעים גם כי מישטרת-ישראל הסירה את השמירה הצמודה על ד"ר קסטנר, ערב או שניים לפני הרצח. ועדה מיוחדת של הסתדרות עורכי-הדין חקרה באותה עת את האשמותיו של אלוף-מיטרה בצה"ל בשם הירות,

כשמשוגע ("לטובת מי?" שאל ולאדימיר איליץ' לנין, שהיה לקוח נאמן של שירות-הביטחון של הצאר) מתנפל על עורך "העולם הזה", ממנהיגי האופוזיציה המדינית העקרונית לשילטון, הברכנסת לשעבר וחבר הוועד-המועל של החסתדרות בהוה, שירות-הביטחון אינם חוקרים מי המשוגע, מהו שיגעונו, אינם מקבלים דיווח מבית-המשוגעים כשהוא יוצא לחופשה או למעשה-התנפלות מחדש... יותר ממשוהו רקוב בממלכת שירות-הביטחון הישראליים, שמבקר המדינה מעולם לא מירס אפילו מילה אחת בפומבי על עלילותיהם, שבזכותם הם זכאים — לדעת אלה הרוצים לראות את עורך "העולם הזה" בעולם הבא — למדליות ולמטבעות.

שירות-ביטחון שכזה איננו שירות-ביטחון "כללי". הוא שירות-ביטחון פרטי מאד, של כת מסויימת מאד, השומרת אמונים לגוש מסויים מאד. הגיע הזמן שאזרחי המדינה יפקחו את עיניהם ל-מראה הסכנה הגדולה המתרחשת ובאה על כולנו, כשאנו חשופים להתקפה הנוראה על הדמוקרטיה הישראלית. באין לנו שירות-ביטחון כללי להגן על כולנו.

אלכם מסיס, ניו-יורק

מונדי והטראומה הפלסטינית

מה לא נאמר ולא נכתב על מחזהו של יוסף מונדי, "מושל יריחו"? המחזה האמור הפך המחזה המותקף ביותר בישראל, תן מהבחינה האמנותית ותן מהבחינה הפוליטית-רעיונית. על הצד האסתטי של המחזה, ועל הקשר שבין לבין הצד הפוליטי, נודמן לי כבר להעיר במכתב לבמה אחרת, ובמכתב הנוכחי אסתפק רק בהתייחסות לצד הרעיוני.

קודם-כל למדונו התגובות על "מושל יריחו", פרק מאלף בטכניקת הסילוף העיתונאי. אין כימעט קשר בין דמויות הפלסטינים וההתייחסות למישטר הסובייטי במחזה (בטסטט ובהצגה), לבין מה שכתבה על כך העי-תונות הנפוצה.

משמואל שניצר ב"מעריב" ועד לכתבים שונים בעי-תונות הלועזית, היוצאת-לאור בארץ, חזרו עיתונאים שונים על הסילוף כאילו התייצב המחזה לימין אש"ף, תיאר בצבעים אידיליים את המישטר הסובייטי, ועוד ידו נטויה. נראה, כי ההתקפה שערך מונדי על סיפוח השטחים ופולחן השטחים, התקפה שחלקה בסיגנון ריאליסטי וחלקה בסיגנון סוריאליסטי, הרגיזה עדי-כדי כך חלק מהצופים (למשל, את אנשי מערכת "מעריב" הנכבדה). עד כי דמיונם כבר השלים את המלאכה והו-סיף למחזה בשפע פרטים זוועתיים ודוחים, פרטים שכלל אינם מצויים בו.

מה איכפת, למשל, למר שניצר שדמות איש פת"ח שבמחזה מתוארת בצבעים דוחים למדי (מבחינת לאו- מנותו שלוחת-הרסן)? מה איכפת לאיזה כתב אלמוני בעיתון הפולני של המערב, כי מנדל (אחת הדמויות הבולטות במחזה) נואם נאום עקרוני נגד המישטר הסובי-

בין כך ובין כך, "מעריב" ידוע בנייתוקו המוחלט מכל היצירה האוואנאגרדית בארץ, על ביטאוניה והחוצאות-לאור שלה. גם מי שחיב את פירסום מחזהו של מונדי (אני מתכוון להוצאת "עכשיו" ואלי, באופן אישי), מוכן לכרות אוזניו לדיון אובייקטיבי על היצירה הזאת, על צידה הפאנטאסטי ועל צידה הריאליסטי, על מעלותיה ועל פגמיה.

אך אין שום דבר משותף בין דיון אובייקטיבי כזה לבין זעקת חלינץ' הלאומני, שהופנתה נגד המחזה מצד עיתונאים רבים כל-כך.

גבריאל מוקד, תל-אביב